

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2011/0431(APP)

3.9.2012

NÁVRH ODPORÚČANIA

k návrhu rozhodnutia Rady, ktorým sa zriaďuje viacročný rámec pre Agentúru Európskej únie pre základné práva na roky 2013 – 2017
(10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Tatjana Ždanoka

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

OBSAH

	strana
NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	5
DÔVODOVÁ SPRÁVA	6

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

**o návrhu rozhodnutia Rady, ktorým sa zriaďuje viacročný rámec pre Agentúru Európskej únie pre základné práva na roky 2013 – 2017
(10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))**

(Mimoriadny legislatívny postup – súhlas)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady (10449/2012),
 - so zreteľom na žiadosť o udelenie súhlasu, ktorú Rada predložila v súlade s článkom 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (C7-0169/2012),
 - so zreteľom na článok 81 ods. 1 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A7-0000/2012),
1. udeľuje súhlas s návrhom rozhodnutia Rady;
 2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Cieľ

Dňa 15. februára 2007 Rada prijala nariadenie (ES) č. 168/2007 (ďalej len „nariadenie“), ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre základné práva (ďalej len „agentúra“). Agentúra začala svoju činnosť 1. marca 2007.

Podľa článku 5 nariadenia sa tematické oblasti činnosti agentúry určia v 5-ročnom viacročnom finančnom rámci. Agentúra bude plniť svoje úlohy v týchto tematických oblastiach. Viacročný finančný rámec nie je pracovným programom. Pracovné programy agentúry sa schvaľuje každý rok jej správna rada v rámci tematických oblastí určených vo viacročnom finančnom rámci. Na základe žiadosti Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie predložených podľa článku 4 ods. 1 písm. c) a d) nariadenia môže agentúra vykonávať činnosť aj mimo rámca týchto tematických oblastí, pokiaľ to dovoľujú jej finančné a ľudské zdroje.

Platnosť súčasného viacročného rámca (2007 – 2012) uplynie koncom roku 2012. Preto je potrebné stanoviť viacročný rámec pre agentúru na roky 2013 – 2017 tak, ako sa to vyžaduje v článku 5 nariadenia.

Viacročný rámec na obdobie rokov 2007 – 2012

Dňa 28. februára 2008 Rada prijala rozhodnutie 2008/203/ES, ktorým sa vykonáva nariadenie (ES) č. 168/2007 v súvislosti s prijatím viacročného rámca pre Agentúru Európskej únie pre základné práva na roky 2007 – 2012. Článok 2 tohto rozhodnutia určuje tieto tematické oblasti:

1. rasizmus, xenofóbia a súvisiace prejavy neznášanlivosti;
2. diskriminácia na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo presvedčenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie a diskriminácia príslušníkov menšín a každá kombinácia týchto motívov (viacnásobná diskriminácia);
3. odškodnenie obetí;
4. práva dieťaťa vrátane ochrany detí;
5. azyl, prísťahovalectvo a integrácia prisťahovalcov;
6. víza a kontrola hraníc;
7. účasť občanov Únie na jej demokratickom fungovaní;
8. informačná spoločnosť, najmä však rešpektovanie súkromného života a ochrana osobných údajov;
9. prístup k efektívnemu a nezávislému súdnictvu.

Právny základ

Právnym základom viacročného rámca 2007 – 2012 bol článok 5 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 168/2007, ktorým sa zriaďuje agentúra. Tento právny základ však už nemožno používať, pretože ide o druhotný právny základ v zmysle rozsudku Európskeho súdneho dvora vo veci

C-133/06. Právnym základom predkladaného návrhu by preto malo byť ustanovenie zmluvy. Ak neexistuje žiadne iné (konkrétnejšie) ustanovenie, by právnym základom malo byť ustanovenie nariadenia (súčasný článok 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Zmena právneho základu má vplyv aj na zapojenie Európskeho parlamentu: konzultačný postup nahrádza postup súhlasu.

Tematické oblasti

Počas príprav nového viacročného rámca sa na konzultáciách podieľali viaceré zúčastnené strany. Všetky organizácie zúčastňujúce sa na Fóre pre základné práva boli konzultované v období od júla do septembra 2011. Do konzultačného procesu sa zapojilo 108 organizácií. Väčšina organizácií podporuje pôsobenie agentúry v súčasných oblastiach a želala by si, aby agentúra pokračovala vo svojich činnostiach, najmä v oblasti diskriminácie (72 %), azylu a migrácie (43%), rasizmu a xenofóbie (38%) a v oblasti prístupu k spravodlivosti (31%). Pôsobeniu agentúry v oblasti sociálnych práv a sociálneho zabezpečenia bola tiež vyjadrená vysoká podpora (44%). Medzi ďalšie oblasti, ktoré sa majú pokryť, viaceré organizácie uviedli práva ľudí so zdravotným postihnutím a dôležitosť posilniť činnosť v oblastiach politik bývalého „tretieho piliera“.

Správna rada agentúry určila tieto tematické oblasti:

- a) účinná súdna ochrana vrátane prístupu k spravodlivosti;
- b) obeť trestných činov;
- c) justičná spolupráca;
- d) policajná spolupráca;
- e) prisťahovalectvo a integrácia migrantov, kontrola hraníc a víza; azyl;
- f) rasizmus, xenofóbia a súvisiace prejavy neznášanlivosti;
- g) integrácia Rómov;
- h) diskriminácia, ako je vymedzená v článku 21 Charty základných práv;
- i) účasť v nezávislom rámci EÚ v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím;
- j) práva dieťaťa;
- k) informácie, súkromie a osobné údaje;
- l) sociálne práva.

Komisia tiež navrhla tieto tematické oblasti:

- a) prístup k spravodlivosti;
- b) obeť trestných činov;
- c) informačná spoločnosť, najmä však rešpektovanie súkromného života a ochrana osobných údajov;
- d) integrácia Rómov;
- e) policajná spolupráca so zreteľom na osobitný charakter tejto oblasti;
- f) justičná spolupráca so zreteľom na osobitný charakter takejto spolupráce v prípade, že sa vzťahuje na trestnoprávne veci;
- g) práva dieťaťa;
- h) diskriminácia z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, pôvodu, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie;

- i) prisťahovalectvo a integrácia migrantov: víza a kontrola hraníc; azyl;
- j) rasizmus, xenofóbia a súvisiace prejavy neznášanlivosti.

Európska skupina vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva požiadala Radu a Európsky parlament, aby zohľadnili tieto odporúčania:

— Európska skupina dôrazne odporúča, aby sa v dôsledku zlúčenia troch pilierov a posilnenia činnosti EÚ v oblasti policajnej a súdnej spolupráce v dôsledku nadobudnutia účinnosti Lisabonskej zmluvy tieto oblasti, ktoré sú vysoko citlivé z hľadiska ľudských práv, tiež zahrnuli medzi tematické oblasti;

— Európska skupina presadzuje výraznejšie zameranie na Rómov ako na skupinu, ktorá sa v členských štátoch EÚ nachádza v zraniteľnej situácii, pretože je vystavená diskriminácii a viacnásobnému porušovaniu ľudských práv. Táto tematická oblasť by sa však mala, pokiaľ možno, preformulovať, aby sa v činnosti agentúry dôraz kládol na prístup založený na základných právach;

— hoci Európska skupina uznáva vytvorenie Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť a jeho mandát, je prekvapená, že z dôvodov diskriminácie uvedených v návrhu viacročného rámca bol odstránený dôvod „pohlavia“;

— Európska skupina je znepokojená tým, že viacročný rámec neodráža potenciál, aký má agentúra v zohrávaní osobitnej úlohy v súvislosti s nezávislým monitorovaním Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v rámci EÚ;

— zohľadňujúc nedeliteľnosť a vzájomnú prepojenosť ľudských práv zakotvených v Charte EÚ pre ľudské práva a v nástrojoch OSN v oblasti ľudských práv by mal rozsah činnosti agentúry explicitne zahŕňať hospodárske, sociálne a kultúrne práva.

Rada napokon navrhla tieto tematické oblasti:

- a) prístup k spravodlivosti;
- b) obeť trestných činov, vrátane odškodnenia obetí trestných činov;
- c) informačná spoločnosť, najmä však rešpektovanie súkromného života a ochrana osobných údajov;
- d) integrácia Rómov;
- e) justičná spolupráca okrem spolupráce v trestných veciach;
- f) práva dieťaťa;
- g) diskriminácia z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, pôvodu, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie;
- h) prisťahovalectvo a integrácia migrantov, víza a kontrola hraníc a azyl;
- i) rasizmus, xenofóbia a súvisiace prejavy neznášanlivosti.

Stanovisko spravodajcu

Spravodajkyňa sa nazdáva, že viacročný rámec pre agentúru na roky 2013 – 2017 by sa dal formulovať lepšie a tak by sa aj malo spraviť. V prvom rade spravodajkyňa súhlasí s Fórom pre základné práva správna rada agentúry a Európska skupina vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva v tom, že oblasť činnosti agentúry by mala explicitne zahŕňať sociálne práva a osobitná úloha v súvislosti s nezávislým monitorovaním Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. V rámci možnosti by mala byť preformulovaná tematická oblasť

týkajúca sa integrácie Rómov. Spravodajkyňa medzitým víta zahrnutie diskriminácie z dôvodu pohlavia do návrhu Rady – všetky oblasti uvedené v článku 21 Charty základných práv majú byť v činnosti agentúry pokryté. Pojem viacnásobnej diskriminácie by sa mal v návrhu tiež výslovne uvádzať a byť doňho zahrnutý.

Spravodajkyňa hlboko ľutuje, že nebola v Rade dosiahnutá dohoda, pokiaľ ide zahrnutie navrhovaných nových tematických oblastí policajnej spolupráce a súdnej spolupráce v trestných veciach do nového viacročného rámca. Po nadobudnutí účinnosti Lisabonskej zmluvy sa policajná spolupráca a súdna spolupráca v trestných veciach stali súčasťou právnych predpisov Únie, a preto sa na ne vzťahuje rozsah pôsobnosti agentúry. Spravodajkyňa zároveň vyjadruje znepokojenie nad signálom, ktorý vyslala Rada, ktorý bráni v konštruktívnom prispievaní k posilneniu ochrany základných práv v EÚ.

V neposlednom rade je spravodajkyňa znepokojená údajnými pokusmi niekoľkých členských štátov v Rade odstrániť diskrimináciu na základe príslušnosti k národnostnej menšine z tematických oblastí. Spravodajkyňa považuje takéto pokusy za neprijateľné a pripomína, že Európska únia je založená na hodnotách dodržiavania ľudských práv, medzi nimi aj práv príslušníkov menšín (článok 2 Zmluvy o Európskej únii).

Za iných okolností by spravodajkyňa vyzvala Európsky parlament, aby odmietol udeliť svoj súhlas, s cieľom nájsť lepšie riešenie. Agentúra však potrebuje nové tematické oblasti pôsobenia, aby sa zaistila kontinuita jej činnosti. Pokiaľ nebude začiatkom roku 2013 zavedený nový viacročný rámec, agentúra bude môcť pracovať iba na základe konkrétneho podnetu niektorej inštitúcie (článok 4, ods. 1, písm. c) a d) nariadenia), a nie z vlastnej iniciatívy.

Vzhľadom na uvedené dôvody spravodajkyňa navrhuje, aby Európsky parlament udelil súhlas pre nový viacročný rámec do konca roka 2012. Spravodajkyňa medzitým dúfa, že Komisia v roku 2013 prehodnotí a navrhne preskúmať úlohy, oblasti pôsobenia a pracovné metódy agentúry, aby sa zaručilo účinné monitorovanie a vykonávanie Charty základných práv. Spravodajkyňa očakáva, že Rada bude pripravená v tejto súvislosti súhlasiť so zahrnutím policajnej spolupráce a súdnej spolupráce v trestných veciach do zoznamu tematických oblastí a vyzýva Radu, aby výslovne deklarovala, že tak urobí.